

SYLABUS PRZEDMIOTU

Wydział	Wydział Lekarski				
Kierunek studiów	lekarski				
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie				
Forma studiów	Studia stacjonarne/studia niestacjonarne				
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki				
Jednostka organizacyjna prowadząca przedmiot	Zakład Patologii				
Moduł / Przedmiot	Mechanizmy powstania i rozwoju chorób				
Przedmiot wyodrębniony w module	Patomorfologia				
Język kształcenia	<i>polski</i>				
Status modułu / przedmiotu	Obowiązkowy				
Cykl realizacji przedmiotu	Semestr studiów: III, IV i VII				
Kod przedmiotu	III semestr: 11.LEK.D6.3.24 IV semestr: 11.LEK.D6.4.34 VII semestr: 11.LEK.D6.7.67				
Koordinator modułu / przedmiotu	<i>dr hab. n. med. Katarzyna Stęplewska, prof. UO</i>				
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	<i>dr hab. n. med. Katarzyna Stęplewska, prof. UO</i>				
Wymiar zajęć					
Zajęcia zorganizowane określone planem studiów, w tym:	Ogółem	Forma zajęć			
		Wykłady	Seminaria	Ćwiczenia / Laboratoria	Zajęcia praktyczne
	135	30	33	72	0
Semestr III	78	21	18	39	0
Semestr IV	42	9	12	21	0
Semestr VII	15	0	3	12	0
Bilans nakładu pracy studenta ogółem					
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		Praca własna studenta		Zajęcia przygotowujące do prowadzenia działalności naukowej	
<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>	<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>	<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>
Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	135	Bieżące przygotowanie do zajęć	98	Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	63
Konsultacje	6	Przygotowanie autoprezentacji / prowadzenie dziennika laboratoryjnego	53	Konsultacje	6

Obecność na zaliczeniu przedmiotu	5	Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	63	Obecność na zaliczeniu przedmiotu	5
				Bieżące przygotowanie do zajęć	98
				Przygotowanie autoprezentacji / prowadzenie dziennika laboratoryjnego	53
				Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	63
Razem	146	Razem	214	Razem	288

Bilans nakładu pracy studenta semestr III

<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>	<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>	<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>
Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	78	Bieżące przygotowanie do zajęć	50	Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	39
Konsultacje	2	Przygotowanie autoprezentacji / prowadzenie dziennika laboratoryjnego	20	Konsultacje	2
Obecność na zaliczeniu przedmiotu	2	Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	28	Obecność na zaliczeniu przedmiotu	2
				Bieżące przygotowanie do zajęć	50
				Przygotowanie autoprezentacji / prowadzenie dziennika laboratoryjnego	20
				Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	28
Razem	82	Razem	98	Razem	141

Bilans nakładu pracy studenta semestr IV

<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>	<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>	<i>Forma zajęć</i>	<i>Wymiar zajęć</i>
Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	42	Bieżące przygotowanie do zajęć	42	Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	21
Konsultacje	4	Przygotowanie autoprezentacji / prowadzenie dziennika laboratoryjnego	30	Konsultacje	4
Obecność na zaliczeniu przedmiotu	2	Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	30	Obecność na zaliczeniu przedmiotu	2
				Bieżące przygotowanie do zajęć	42
				Przygotowanie autoprezentacji / prowadzenie	30

				dziennika laboratoryjnego	
				Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	30
Razem	48	Razem	102	Razem	129
Bilans nakładu pracy studenta semestr VII					
Forma zajęć	Wymiar zajęć	Forma zajęć	Wymiar zajęć	Forma zajęć	Wymiar zajęć
Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	15	Bieżące przygotowanie do zajęć	6	Udział w zajęciach wynikających z planu studiów	3
Konsultacje	0	Przygotowanie raportu / prowadzenie dziennika laboratoryjnego	3	Konsultacje	0
Obecność na zaliczeniu przedmiotu	1	Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	5	Obecność na zaliczeniu przedmiotu	1
				Bieżące przygotowanie do zajęć	6
				Przygotowanie raportu / prowadzenie dziennika laboratoryjnego	3
				Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	5
Razem	16	Razem	14	Razem	18
Punkty ECTS ogółem					
RAZEM	w tym z tytułu:				
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze przygotowującym do prowadzenia działalności naukowej
12	4,8		7,2		9,6
Punkty ECTS semestr III					
RAZEM	w tym z tytułu:				
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze przygotowującym do prowadzenia działalności naukowej
6	2,7		3,3		4,7
Punkty ECTS semestr IV					
RAZEM	w tym z tytułu:				
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze przygotowującym do prowadzenia działalności naukowej
5	1,6		3,4		4,3

Punkty ECTS semestr VII			
RAZEM	w tym z tytułu:		
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta	pracy własnej studenta	nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze przygotowującym do prowadzenia działalności naukowej
1	0,5	0,5	0,6
Wymagania wstępne i /lub wprowadzające treści kształcenia			
Kształcenie w zakresie patomorfologii wymaga znajomości anatomii, histologii i fizjologii.			
Cel kształcenia			
<p>Celem kształcenia przedmiotu jest zapoznanie studenta z :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Najważniejszymi przyczynami, mechanizmami i skutkami zmian strukturalnych narządów w przebiegu podstawowych jednostek chorobowych 2. Korelowaniem obrazu makro i mikroskopowego tkanek i narządów z zaburzeniami czynnościowymi oraz obrazem klinicznym 3. Podstawami diagnostyki patomorfologicznej (sekcyjnej, histopatologicznej, cytologicznej, immunohistochemicznej) 4. Umiejętnością interpretacji wyników badań z różnych źródeł (laboratoryjnych, histopatologicznych, obrazowych) w celu efektywniejszej diagnostyki i leczenia 5. Zasadami właściwej współpracy lekarza klinicysty z lekarzem patomorfologiem 			
Efekty kształcenia			
Kierunkowe efekty kształcenia			Oznaczenie odpowiedniości
WIEDZA			
B.W22 – Zna procesy takie jak: cykl komórkowy, proliferacja, różnicowanie i starzenie się komórek, apoptoza i nekroza oraz ich znaczenie dla funkcjonowania organizmu			++
C.W25 – Zna mianownictwo patomorfologiczne			+++
C.W26 - Zna podstawowe mechanizmy uszkodzenia komórek i tkanek			+++
C.W27 – Określa przebieg kliniczny zapaleń swoistych i nieswoistych oraz opisuje procesy regeneracji tkankę i narządów			+++
C.W29 – Zna etiologię zaburzeń hemodynamicznych, zmian wstecznych i zmian postępowych			+++
C.W28 – Zna definicję i patofizjologię wstrząsu, ze szczególnym uwzględnieniem różnicowania przyczyn wstrząsu oraz niewydolności narządowej			+++
C.W30 – Zna zagadnienia z zakresu szczegółowej patologii narządowej, obrazy makro- i mikroskopowe oraz przebieg kliniczny zmian patomorfologicznych w poszczególnych narządach			+++
C.W31 – Zna konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla sąsiadujących topograficznie narządów			+
UMIEJĘTNOŚCI			
C.U11 – Powiązuje obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby, wywiadem i wynikami oznaczeń laboratoryjnych			+++
A.U1 – Obsługuje mikroskop optyczny			++
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

K.K4 – Posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętności stałego dokształcania się		++
K.K8 – Przestrzega praw autorskich i praw podmiotu badań naukowych		++
Przedmiotowe efekty kształcenia		Odniesienie do efektów kierunkowych
EK – 1 zna mianownictwo patomorfologiczne, ma wiedzę w zakresie patologii ogólnej (w zakresie zaburzeń hemodynamicznych, uszkodzeń tkanek, zapaleń i nowotworów) oraz ma wiedzę w zakresie szczegółowej patologii narządowej oraz przebiegu klinicznego zmian patomorfologicznych w poszczególnych narządach i potrafi opisać konsekwencje zmian patologicznych dla sąsiadujących narządów, posiada świadomość własnych ograniczeń i umiejętności stałego dokształcania się, przestrzega praw autorskich i praw podmiotu badań naukowych		B.W22 C.W25 C.W26 C.W27 C.W29 C.W30 C.W31 K.K4 K.K8
EK – 2 posiada umiejętność obsługi mikroskopu świetlnego i w zakresie podstawowym oceny preparatu histopatologicznego, potrafi przygotować i opisać materiał do badania histopatologicznego i cytologicznego (wypełnić skierowanie)		A.U.1 C.U.11
EK-3 potrafi uczestniczyć w badaniach autopsyjnych biernie i w zakresie podstawowym aktywnie		C.U.11
Metody i narzędzia dydaktyczne kształcenia		
Wykłady	Wykłady informacyjne oraz wykłady problemowe wsparte prezentacją multimedialną	
Seminaria	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną (slajdy, obrazy mikroskopowe) z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną (feedback) ➤ tematyczne zajęcia warsztatowe połączone z prezentacją opracowanych w ramach pracy własnej indywidualnie lub grupowo prezentacji i raportów ➤ Zaliczenie ustne lub pisemne (pytania otwarte) lub test wielokrotnego wyboru 	
Ćwiczenia	<p><i>Ćwiczenia laboratoryjne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prelekcja tematyczna połączona z prezentacją multimedialną (zdjęcia) i omawianiem obrazów mikroskopowych ➤ Praca indywidualna i w grupach ukierunkowana na trening oceny mikroskopowej zmian morfologicznych narządów i tkanek: wyszukiwanie struktur w preparatach histopatologicznych oraz ich rysowanie w dzienniku laboratoryjnym, analiza porównawcza i różnicowanie. <p><i>Ćwiczenia prosektoryjne</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Czynny udział studentów w sekcji zwłok poprzedzonej analizą procesu diagnostyczno-terapeutycznego chorego i zakończonej konfrontacją danych klinicznych i sekcyjnych z omówieniem zgodności, różnic oraz przyczyn zgonu</i> 	
Treści programowe kształcenia		
Wymiar zajęć		Zakres treści programowych
Forma	Liczba godzin	
Semestr		III
Wykłady	3	W1. Wprowadzenie do patomorfologii. Diagnostyka patomorfologiczna i jej rola w terapii. Zaburzenia w krążeniu

	3	W2. Zmiany adaptacyjne, uszkodzenia i śmierć komórki i tkanek. Zmiany rozplemowe i zmiany przednowotworowe
	3	W3. Nowotwory. Zapalenia
	3	W.4. Patologia gruczołu piersiowego i skóry. Patologia tkanek miękkich i kości
	3	W.5 Patologia wieku dziecięcego. Patologia głowy i szyi.
	3	W.6 Patologia serca i naczyń. Patologia układu krwiotwórczego i limfatycznego.
	3	W.7 Patologia układu oddechowego. Neuropatologia
Seminaria	3	S1 - Zaburzenia w krążeniu: krwotok, zator, krzepnięcie krwi, zakrzep i skrzep, przekrwienie, niedokrwienie, zawał, obrzęk, wstrząs (1h). - Zmiany adaptacyjne, uszkodzenia i śmierć komórki i tkanek: wady rozwojowe, zaniki, zamiany adaptacyjne, zwyrodnienia (węglowodanowe, białkowe, tłuszczowe, wapniowo-fosforanowe, barwnikowe), martwica i apoptoza, śmierć organizmu, torbiele (2h). -
	3	S2. - Zmiany rozplemowe i przednowotworowe: przerost, rozrost, odrost, naprawa (gojenie się ran), metaplazja, kataplazja, dysplazja (nowotworzenie śródnabłonkowe), zmiany i stany przednowotworowe (1h). - Nowotwory: definicja, etiopatogeneza, epidemiologia, charakterystyka morfologiczna nowotworów łagodnych, złośliwych miejscowo złośliwych, sposoby rozprzestrzeniania się, stopień zróżnicowania i zawansowania, terminologia i podział nowotworów, objawy kliniczne nowotworów złośliwych oraz diagnostyka nowotworów (2h).
	3	S3. - Zapalenia: definicja, patomechanizm (zmiany naczyniowe, zmiany rozplemowe i uszkodzenia, mediatory i komórki biorące w zapaleniu), podział morfologiczny zapaleń (wysiękowe, wytwórcze, uszkadzające), zapalenia swoiste, posocznica (1h). - Patologia gruczołu piersiowego: zaburzenia rozwojowe, zapalenia (ostre, okołoprzewodowe, plazmatycznokomórkowe, ziarniniakowe), martwica tkanki tłuszczowej, zmiany włóknisto-torbielowate (torbiele, metaplazja, gruczolistość) zmiany rozrostowe nabłonka, blizna promienista, nowotwory nabłonkowe łagodne i złośliwe (czynniki ryzyka, podział morfologiczny i molekularny raków piersi), nowotwory mezenchymalno-nabłonkowe (gruczlakowłókniak i guz liściasty), przerzuty nowotworowe do piersi (2h)
	3	S.4 Patologia tkanek miękkich i kości : nowotwory łagodne i złośliwe tkanek miękkich (fibroblastyczne i miofibroblastyczne, fibrohistiocytarne, tkanki tłuszczowej, mięśni gładkich i poprzecznie prążkowanych, osłonek nerwowych oraz o niepewnym różnicowaniu), metaboliczne choroby kości, zapalenia kości i szpiku kostnego, nowotwory kości łagodne i złośliwe (1,5h). Patologia wieku dziecięcego: wcześniactwo i wewnątrzmaciczne zahamowanie wzrostu płodu, urazy, wady wrodzone, zakażenia, zespół śmierci łożeczkowej, choroba hemolityczna, rozrosty fibroblastyczne i miofibroblastyczne, nowotwory łagodne i złośliwe (1,5h).

	3	<p>S.5 Patologia głowy i szyi: choroby jamy ustnej (zaburzenia rozwojowe, zapalenia, rozrosty nienowotworowe, zmiany przednowotworowe, nowotwory łagodne i złośliwe), choroby nosa, zatok przynosowych i nosogardła (zapalenia, nowotwory łagodne i złośliwe), choroby krtani (zapalenia, zmiany reaktywne, nowotwory łagodne i złośliwe), ślinianki (zapalenia, nowotwory łagodne i złośliwe), choroby uszu (zapalenia, perlak, nowotwory), choroby gałki ocznej (retinopatia, zapalenia, nowotwory)(2h) Patologia serca i naczyń: choroby serca (niewydolność mięśnia sercowego, choroba niedokrwienna, wady wrodzone, zapalenia, nowotwory), choroby naczyń (miażdżycy, tętniaki, zapalenia naczyń, nowotwory naczyń, choroby żył) (1h)</p>
	3	<p>S.6 Patologia układu oddechowego: choroby płuc (przewlekłe obturacyjne choroby płuc, śródmiąższowe choroby płuc, zapalenia, nowotwory, przerzuty nowotworowe), choroby opłucnej (odma, puchlina płucna, nowotwory) (1,5h). Patologia układu krwiotwórczego i limfatycznego: choroby układu limfatycznego (nienowotworowe powiększenie węzłów chłonnych, przerzuty nowotworowe do węzłów chłonnych, chłoniaki, choroby śledziony, choroby grasicy), choroby układu krwiotwórczego (niedokrwistość, skazy krwotoczne, zanik szpiku, choroby mieloproliferacyjne, i nowotwory) (1,5h)</p>
Ćwiczenia	3	<p>C.1 Zaburzenia w krążeniu <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 1 - Ognisko krwotoczne w mózgu 2 - Zakrzep w stadium organizacji 3 - Przekrwienie bierne wątroby 4 - Zawał niedokrwienny śledziony i nerki 5 - Wczesny zawał niedokrwienny serca 6 - Blizna po zawale mięśnia sercowego 7 - Zawał krwotoczny płuc 8 - Obrzęk płuc 9 - Hemosyderoza wątroby</p>
	3	<p>C.2 Zmiany adaptacyjne, uszkodzenia i śmierć komórki i tkanek <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 10 - Rozedma płuc 11 - Skrobiawica nerek i wątroby 12 - Stłuszczenie wątroby 13 - Pylica węglowo-krzemowa płuc 14 - Zwapnienie 15 - Martwica skrzepowa serowata 16 - Martwica tkanki tłuszczowej Balsera 17 - Wrzód żołądka, 18 - Rozmiękanie mózgu 19 - Torbiel naskórkowa</p>
	3	<p>C.3 Zmiany rozplemowe i stany przednowotworowe <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 20 - Ziarnina 21 - Rozrost endometrium 22 - Przerost mięśnia sercowego 23 - Metaplasja płaskonabłonkowa w oskrzelu 24 - Ektropion 25 - Rogowacenie białe 26- Dysplazja nabłonka wielowarstwowego płaskiego tarczy szyjki</p>

		macicy
3	C.4 Nowotwory nabłonkowe <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 27 - Brodawczak płaskonabłonkowy 28- Gruczolak jelita grubego 29 - Torbielakogruczolak śluzowy jajnika 30 - Rak podstawnokomórkowy skóry 31 - Rak płaskonabłonkowy 32 - Rak z nabłonka przejściowego dróg moczowych 33 - Rak drobnokomórkowy odoskrzelowy 34 - Gruczolakorak jelita grubego	
3	C.5 Nowotwory nienabłonkowe <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 35 - Włókniak 36 - Tłuszczak 37 - Chrzęstniak 38 - Mięśniak gładkokomórkowy 39 - Mięśniakomięsak gładkokomórkowy 40 - Kostniakomięsak 41 - Nerwiak osłonkowy 42 - Oponiak 43 - Glejak wielopostaciowy	
3	C.6 Zapalenia nieswoiste <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 44- Zapalenie płątowe płuc 45- Zapalenie odoskrzelowe płuc 46 - Zapalenie ropowicze wyrostka robaczkowego 47- Zapalenie polipowate błony śluzowej jamy nosowej 48- Włóknikowe zapalenie osierdzia 49- Ropne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	
3	C.7 Zapalenia swoiste <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 50- Promienica 51- Aspergilloza płuc 52- Sarkoidoza 53- Gruźlica prosówkowa płuc 54- Gruźlica serowata	
3	C.8 Patologia skóry i gruczołu piersiowego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 55- Znamię barwnikowe skóry 56- Czerniak złośliwy skóry 57- Brodawka łojotokowa skóry 58- Torbiel włosowa 59- Rak płaskonabłonkowy skóry 60- Rak przewodowy naciekający piersi 61- Rak przewodowy in situ (DCIS) 62- Gruczolakowłókniak piersi 63- Zmiany włóknisto-torbielowate piersi	
3	C.9 Patologia wieku dziecięcego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i>	

		<p><i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i></p> <p>64- Hamartoma płuc 65- Naczyniak skóry 66- Potworniak 67- Siatkówczak 68- Nerwiak zarodkowy 69- Nerczak zarodkowy (guz Wilmsa) 70- Mięśniakomięsak prążkowanokomórkowy 71 - Torbiel z kieszonki skrzelowej</p>
	3	<p>C.10 Patologia głowy i szyi <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i></p> <p>72- Przewlekłe stwardniające zapalenie ślinianek 73- Szkliviak 74- Guz mieszany (gruczolak wielopostaciowy) ślinianek 75- Guz Warthina 76- Rak nosogardzieli 77- Rak płaskonabłonkowy jamy ustnej</p>
	3	<p>C.11 Patologia serca i naczyń <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i></p> <p>78- Otłuszczenie serca 79- Zapalenie mięśnia sercowego 80- Miażdżyca tętnic 81- Guzkowe zapalenie tętnic 82- Naczyniak chłonny 83- Mięsak naczyniowy</p>
	3	<p>C.12 Patologia układu oddechowego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i></p> <p>84- Zespół błon szklistych 85- Wirusowe zapalenie płuc 86- Śródmiąższowe zapalenie płuc 87- Rozstrzenia oskrzeli i ropne zapalenie oskrzeli 88- Rak płaskonabłonkowy płuc 89- Gruczolakorak płuc</p>
	3	<p>C.13 Patologia układu chłonnego i krwiotwórczego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i></p> <p>90- Przewlekłe zapalenie migdałków 91- Rozrost reaktywny węzłów chłonnych 92- Przerzut raka w węzle chłonnym 93- Chłoniak Hodgkina 94- Chłoniak Non-Hodgkin 95- Szpiczak mnogi (plasmocytoma) 96- Nacieki białaczkowe w wątrobie</p>
Sekwencja zajęć		<p>W1,W2, S1, C1 – C2 W3, S2, C3-C5 W4, S3, C6-C8 W5, S4, C9 W6, S-5, C10-C11 W7, S-6, C12-C13</p>
Semestr		IV
Wykłady	3	<p>W.8 Patologia układu płciowego męskiego. Patologia układu moczowego</p>

	3	W.9 Patologia układu wewnętrzwydzielniczego. Patologia układu płciowego żeńskiego
	3	W.10 Patologia układu pokarmowego
Seminaria	3	S.7 Patologia układu płciowego męskiego: Choroby prącia (stulejka, zapalenia, kłykciny kończyste, zmiany przednowotworowe, rak), choroby jądra i najądrza (wnętrostwo, zapalenia, nowotwory jąder, torbiele), choroby gruczołu krokowego (zapalenia, rozrost guzkowy, gruczolakorak) (1,5h) Patologia układu moczowego: Wady wrodzone nerek, torbielowatość nerek, kłębuszkowe zapalenia nerek, śródmiąższowe zapalenia nerek, wodonercze, kamica nerkowa, nowotwory nerek (rak nerki, onkocytoza, naczyniakomięśniakotłuszczak). Zapalenia układu moczowego, nowotwory z nabłonka dróg moczowych (brodawczak, brodawkowaty nowotwór o niskim potencjale złośliwym, rak) (1,5h)
	3	S.8. Patologia układu wewnętrzwydzielniczego: choroby przysadki mózgowej (nadczynność i niedoczynność), choroby tarczycy (wole, nadczynność, niedoczynność, zapalenia, nowotwory łagodne i złośliwe), choroby nadnerczy (nadczynność, niedoczynność, nowotwory łagodne i złośliwe) (3h)
	3	S.9 Patologia układu płciowego żeńskiego: choroby sromu (dystrofia, torbiel gruczołu Bartholina, zmiany przednowotworowe, rak), choroby szyjki macicy (zapalenia, ectropion, zmiany przednowotworowe, rak płaskonabłonkowy, gruczolakorak), choroby trzonu macicy (patologiczne krwawienia z macicy, zapalenia, gruczolistość, polip i rozrost błony śluzowej, ciężowa chorobaτροφoblastyczna, nowotwory łagodne i złośliwe), choroby jajowodów (zapalenia, ciąża ektopowa, rak), choroby jajników (torbiele, nowotwory pierwotne i przerzutowe)
	3	S.10 Patologia układu pokarmowego: choroby przełyku (żylaki, przełyk Barrretta, rak), choroby żołądka (zapalenie, choroba wrzodowa, nowotwory), choroby jelita i cienkiego (zapalenie, uchyłkowatość, choroba Hirschsprung, nowotwory łagodne i złośliwe), choroby wątroby (marskość, zapalenia, nowotwory łagodne i złośliwe, przerzuty), choroby pęcherzyka i dróg żółciowych (kamica, zapalenie, nowotwory), choroby trzustki (zapalenia, cukrzyca, nowotwory części zewnętrzwydzielniczej i wewnętrzwydzielniczej)
Ćwiczenia	3	C.14 Patologia układu płciowego męskiego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 97- Kłykciny kończyste 98- Rozrost gruczołowo-mięśniowy stercza 99- Gruczolakorak stercza 100- Nasieniak jądra 101- Rak embrionalny jądra 102- Potworniak jądra
	3	C.15 Patologia układu moczowego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 103- Przewlekłe odmiedniczkowe zapalenie nerek 104- Rozlane rozplemowe kłębuszkowe zapalenie nerek 105- Rak jasnokomórkowy nerki

		106- Onkocytoma 107 - Naczyniakomięśniakotłuszczak nerki 108 - Brodawkowaty rak nieinwazyjny z nabłonka dróg moczowych
	33	C.16 Patologia układu wewnątrzwydzielniczego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 109- Wole guzkowe tarczycy 110- Zapalenie Hashimoto tarczycy 111- Gruczolak pęcherzykowy tarczycy 112- Rak brodawkowaty tarczycy 113- Rak rdzeniasty tarczycy 114- Guz chromochłonny nadnerczy (pheochromocytoma) 115 - Gruczolak kory nadnerczy
	3	C.17 Patologia układu płciowego żeńskiego <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 116- Rak płaskonabłonkowy szyjki macicy 117- Gruczolakorak endometrium 118- Resztki doczesnej i kosmków po poronieniu 119- Zaśniad groniasty 120- Kosmówczak 121- Ziarniszczyk jajnika 122 - Rak surowiczny jajnika
	3	C.18 Patologia układu pokarmowego część I <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 123- Przewlekłe zapalenie żołądka z metaplastją jelitową 124- Infekcja Helicobacter pylori żołądka (Giemsa) 125- Zawał czerwony jelita cienkiego 126- Choroba Leśniowskiego-Crohna 127- Rak śluzowokomórkowy żołądka 128- Nowotwór neuroendokryny (rakowiak) 129- Przelyk Barretta (metaplastja) 130 - Chłoniak żołądka
	3	C.19 Patologia układu pokarmowego część II <i>Prelekcja wsparta prezentacją multimedialną</i> <i>Część praktyczna: Analiza/dokumentowanie preparatów mikroskopowych:</i> 131- Przewlekłe zapalenie wątroby (HE) 132- Marskość wątroby 133- Rak wątrobowokomórkowy 134- Rak żółciowokomórkowy wątroby 135- Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego 136- Przewlekłe zapalenie trzustki 137 - Gruczolakorak trzustki
	3	C.20. Końcowe zaliczenie ćwiczeń. Przeglądy preparatów histopatologicznych przed egzaminem praktycznym Odrabianie ćwiczeń.
Sekwencja zajęć		W8, S7, C14 – C15 W9, S8-S9, C16-C17, W10, S-10, C18-C20
Semestr		VII
Seminaria	3	S1. 1. Współpraca klinicysty z patologiem. 2. Metody diagnostyki patomorfologicznej. 3. Typy i mechanizmy śmierci, rodzaje i technika sekcji

		zwłok, podstawy prawne wykonywania autopsji.
Ćwiczenia	3	C1. Śmierć z powodu chorób układu krążenia 1. Analiza procesu diagnostyczno-terapeutycznego chorego 2. Czynny udział w sekcji zwłok 3. Konfrontacja danych klinicznych i sekcyjnych z omówieniem zgodności, różnic oraz przyczyn zgonu 4. Sformułowanie rozpoznania sekcyjnego
	3	C2. Śmierć z powodu chorób nowotworowych 1. Analiza procesu diagnostyczno-terapeutycznego chorego 2. Czynny udział w sekcji zwłok 3. Konfrontacja danych klinicznych i sekcyjnych z omówieniem zgodności, różnic oraz przyczyn zgonu 4. Sformułowanie rozpoznania sekcyjnego
	3	C3. Śmierć z powodu chorób zapalnych 1. Analiza procesu diagnostyczno-terapeutycznego chorego 2. Czynny udział w sekcji zwłok 3. Konfrontacja danych klinicznych i sekcyjnych z omówieniem zgodności, różnic oraz przyczyn zgonu 4. Sformułowanie rozpoznania sekcyjnego
	3	C4. Diagnostyka patomorfologiczna 1. Udział w procedurach histopatologicznych w Pracowni Histopatologii (wykrawanie materiału tkankowego, zatapianie materiału tkankowego, krojenie i barwienie preparatów histopatologicznych) 2. Wypełnianie skierowań na badanie histopatologiczne i cytologiczne 3. Interpretacja wyników badań histopatologicznych
Sekwencja zajęć		S1 C1 – C4,
Ocenianie i zaliczanie		
Metody weryfikacji efektów kształcenia		<ol style="list-style-type: none"> Zaliczenia cząstkowe (oceny formujące) w trakcie seminariów z materiału poszczególnych bloków tematycznych w postaci pisemnej (pytania otwarte lub testowe) lub ustnej (krótkie pytania) Kryteria oceny: Warunkiem zaliczenia zestawu pytań będzie uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej z każdego pytania a ocena końcowa jest średnią ważoną ocen z pytań. Warunkiem zaliczenia testu jest 60% poprawnych odpowiedzi. Ćwiczenia laboratoryjne zaliczane są na podstawie poprawnego wskazania szczegółów charakterystycznych dla danego preparatu (weryfikowane przez prowadzącego zajęcia) oraz wykonania dokumentacji w formie rysunków z odpowiednimi opisami w Dzienniku Laboratoryjnym. Ćwiczenia prosektoryjne z Patomorfologii Klinicznej zaliczane są na podstawie udziału czynnego w sekcji zwłok i analizie kliniczno-patologicznej oraz wykonania dokumentacji pod postacią protokołu sekcyjnego w Dzienniku Laboratoryjnym. Ćwiczenia laboratoryjne z Patomorfologii Klinicznej zaliczane są na podstawie udziału czynnego w zajęciach w Zakładzie Patomorfologii oraz wykonania dokumentacji pod postacią skierowań na badanie histopatologiczne w Dzienniku Laboratoryjnym. Za uzyskanie końcowej oceny z ćwiczeń (będącej średnią ważoną z wszystkich ocen cząstkowych): bardzo dobrej otrzymuje się 5 pkt, dobrej plus 4 pkt, dobrej 3 pkt, dostatecznej plus 2 pkt a dostatecznej 1 pkt,

	<p>4. Ocena z autoprezentacji przygotowanych w ramach samokształcenia Kryteria oceny: Ocena obejmuje ocenę konstrukcji autoprezentacji lub raportu i jego zgodności z tematem oraz stopnia wykorzystania wiedzy naukowej.</p> <p>5. Egzamin praktyczny z Patomorfologii (na koniec IV semestru) polegający na rozpoznaniu preparatów histopatologicznych (3) oraz odpowiedzi na pytania dotyczących prezentowanych na nich schorzeń a także najważniejszych definicji w patologii. Kryteria oceny: Warunkiem zaliczenia jest rozpoznanie wszystkich preparatów histopatologicznych oraz odpowiedź na pytania na poziomie dostatecznym.</p> <p>6. Zaliczenie z oceną z Patomorfologii w postaci testu wielokrotnego wyboru składającego się z 50 pytań (na koniec IV semestru).</p> <p>7. Egzamin z patomorfologii (na koniec VII semestru) w postaci testu wielokrotnego wyboru składającego się ze 50 pytań</p>
<p>Sposoby weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia</p>	<p>EK 1 – egzamin testowy EK 2 – egzamin praktyczny EK 3 – ocena dokumentacji po analizie kliniczno-patologicznej i sekcji zwłok</p>
<p>Zasady dopuszczenia do zaliczenia zajęć (przedmiotu)</p>	<p>Zaliczenie semestru III Zaliczenie semestru III (zaliczenie na ocenę) uzyskuje się, gdy wszystkie zaliczenia częściowe zostają zaliczone oraz zostały zaliczone wszystkie ćwiczenia laboratoryjne na podstawie raportu zawartego w dzienniku laboratoryjnym. Ocena jest średnią ważoną z średniej ważonej ocen formujących z zaliczeń częściowych oraz ocen z autoprezentacji.</p> <p>Zaliczenie semestru IV Zaliczenie semestru uzyskuje się, gdy wszystkie zaliczenia częściowe zostają zaliczone i zostały zaliczone wszystkie ćwiczenia laboratoryjne na podstawie raportu zawartego w dzienniku laboratoryjnym oraz zostały zaliczone autoprezentacje.</p> <p>Zaliczenie końcowe z oceną (po semestrze IV) Do I terminu egzaminu praktycznego dopuszczeni są studenci, którzy (zgodnie z regulaminem zajęć) zaliczyli oba semestry na ocenę minimum dostateczną. Do I terminu końcowego zaliczenia w formie testu wielokrotnego wyboru dopuszczeni są studenci, którzy zaliczyli egzamin praktyczny na ocenę minimum dostateczną. Studenci, którzy nie spełniają tych kryteriów przystępują do egzaminu w II terminie po uzyskaniu brakujących zaliczeń w terminach przewidzianych harmonogramem oraz zdaniu egzaminu praktycznego.</p> <p>Zaliczenie semestru VII Zaliczenie semestru uzyskuje się, gdy zostały zaliczone wszystkie ćwiczenia laboratoryjne i prosektoryjne na podstawie raportu zawartego w dzienniku laboratoryjnym.</p> <p>Egzamin końcowy (po VII semestrze) Do I terminu końcowego egzaminu w formie testu wielokrotnego wyboru dopuszczeni są studenci, którzy zaliczyli seminarium i wszystkie ćwiczenia prosektoryjne i laboratoryjne na ocenę co najmniej dostateczną. Studenci, którzy nie spełniają tych kryteriów przystępują do egzaminu w II terminie po uzyskaniu brakujących zaliczeń w terminach przewidzianych harmonogramem</p>
<p>Forma i warunki zaliczenia zajęć (przedmiotu)</p>	<p>Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie:</p> <p>Semestr III Zaliczenia na ocenę w formie średniej ważonej ze średniej ważonej ocen formujących z zaliczeń częściowych oraz ocen z autoprezentacji.</p>

Semestr IV

Zaliczenia na ocenę przeprowadzonego w formie:

- **Egzaminu praktycznego** polegającego na rozpoznaniu preparatów histopatologicznych (3) oraz odpowiedzi na pytania dotyczące prezentowanych na nich szczegółów histopatologicznych oraz chorób a także najważniejszych definicji w patologii.

Warunki i ocena:

Warunkiem zaliczenia jest rozpoznanie wszystkich preparatów histopatologicznych oraz odpowiedzi na wszystkie pytania na poziomie dostatecznym.

Ocena końcowa jest średnią ważoną ocen z pytań dotyczących każdego z ocenianych preparatów i definicji.

Ocena każdego pytania obejmuje ocenę zgodności odpowiedzi z zakresem pytania, poprawności merytorycznej i terminologii odpowiedzi.

Na egzaminie praktycznym za uzyskanie oceny otrzymuje się punkty:

- niedostateczny (2): 0 pkt
- dostateczny (3): 1 pkt
- dostateczny plus (3,5): 2pkt
- dobry (4): 3 pkt
- dobry plus (4,5): 4 pkt
- bardzo dobry (5): 5 pkt

- **Zaliczenia teoretycznego** przeprowadzonego w formie testu wielokrotnego wyboru składającego się z 50 pytań

Warunki i ocena:

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu testowego jest zaliczenie na ocenę co najmniej dostateczną Egzaminu praktycznego.

Studenci, którzy nie spełniają tego kryterium przystępują do egzaminu w II terminie po zaliczeniu Egzaminu Praktycznego w II terminie

Kryteria oceny testu:

- niedostateczny - ndst (2) - do 59% poprawnych odpowiedzi;
- dostateczny - dst (3) - 60% do 68% poprawnych odpowiedzi;
- dostateczny plus - dst+ (3,5) - 69% do 75% poprawnych odpowiedzi;
- dobry - db (4) - 76% do 82% poprawnych odpowiedzi;
- dobry plus - db+ (4,5) - 83% do 90% poprawnych odpowiedzi;
- bardzo dobry - bdb (5) - 91% poprawnych odpowiedzi.

Semestr VII

Egzaminu przeprowadzonego w formie testu wielokrotnego wyboru składającego się z 50 pytań

Warunki i ocena:

Warunkiem zaliczenia testu jest udzielenie poprawnej odpowiedzi na 60% pytań.

- niedostateczny - ndst (2) - 0pkt - (do 59% poprawnych odpowiedzi)
- dostateczny - dst (3) - 10pkt - (60% do 68% poprawnych odpowiedzi)
- dostateczny plus - dst+ (3,5) - 20pkt (69% do 75% poprawnych odpowiedzi)
- dobry - db (4) - 30 pkt - (76% do 82% poprawnych odpowiedzi)
- dobry plus - db+ (4,5) - 40pkt - (83% do 90% poprawnych odpowiedzi)
- bardzo dobry - bdb (5) - 50pkt - (91% do 100%

	<p>poprawnych odpowiedzi).</p> <p>Ocena wynikająca z sumy punktów uzyskanych z egzaminu testowego i sumy punktów uzyskanych z oceny dokumentacji wykonanej po zajęciach prosektoryjnych i laboratoryjnych w Zakładzie Patomorfologii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny (2): 0 – 32 pkt - dostateczny (3): 33 – 37 pkt - dostateczny plus (3,5): 38 - 41 pkt - dobry (4): 42 - 45 pkt - dobry plus (4,5): 46 - 49 pkt - bardzo dobry (5): 50 - 55 pkt <p>Ocena podsumowująca (OP) wpisywana do indeksu po VII semestrze jest wynikiem średniej ważonej z oceny wynikającej z sumy punktów z egzaminu testowego i sumy punktów uzyskanych z oceny dokumentacji wykonanej na zajęciach prosektoryjnych i laboratoryjnych oraz oceny podsumowującej z po IV semestrze</p>
Wykaz literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu	
Literatura podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawy Patologii. W. Domagała, M. Chosia, E.Urasińska, Wyd.I, PZWL, Warszawa 2010 2. Patologia Robbinsa. Wyd.II i III polskie pod redakcją Wł.T. Olszewskiego, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014, 2019 3. Atlas Histopatologii: Tajemniczy świat chorych komórek człowieka. W. Domagała, M. Chosia, E.Urasińska, Wyd.I, PZWL, Warszawa 2006
Literatura uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Patologia znaczy słowo o chorobie (tom1-2). W. Domagała, J. Stachura. Wyd. II, PAU, Kraków 2008 i 2009 2. Stachury i Domagały PATOLOGIA znaczy słowo o chorobie - tom 1 . W. Domagała Wyd. III, PAU, Kraków 2016 3. Sekcja zwłok. Podręcznik Shearera. John Weber. Wyd.I, PZWL, Warszawa 2015 4. Wybrane zagadnienia z patologii klinicznej. D. Adamek, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2015
Prawa autorskie	
Autor/orzy Karty / Sylabusu	dr hab. n. med. Katarzyna Stęplewska, prof. UO
Prawa autorskie	Uniwersytet Opolski